

Den hvide og den sorte brud

Der var engang en kone, som med sin datter og steddatter gik ud på marken for at hente foder. De mødte da den gode Gud i skikkelse af en fattig mand, og han spurgte: "Vil I ikke sige mig vejen til landsbyen?" - "Find den selv?" sagde moderen, og datteren tilføjede: "Hvis I er bange for at gå fejl, kan I jo se at få en til at gå med." - "Kom, så skal jeg gå med," sagde steddatteren. Den gode Gud var så vred på moderen og datteren, at han forbandede dem og bestemte, at de skulle være sorte som natten og grimme som arvesynden. Den stakkels steddatter fulgte han hen til landbyen, velsignede hende og sagde: "Du må få tre af dine ønsker opfyldt." - "Jeg ville ønske, jeg var smuk og lys som solen," sagde hun, og straks var hun så dejlig, at man ikke kan tænke sig det. "For det andet ønsker jeg mig en pengepung, der aldrig bliver tom." Den gode Gud lovede hende også det, men sagde: "Glem nu ikke det bedste." - "Så ønsker jeg mig den evige salighed," sagde pigen, og Gud lovede også at opfylde dette ønske, og derpå skiltes de.

Da stedmoderen og hendes datter kom hjem og så, at de var sorte og hæslege, men steddatteren hvid og smuk, blev de endnu ondere, og de tænkte ikke på andet end at gøre hende fortræd. Steddatteren havde en bror, som hed Reinholdt, som hun holdt meget af. Ham fortalte hun, hvad der var hændt hende. En dag sagde han til hende: "Jeg vil male et billede af dig, så jeg altid kan have dig for øje, for min kærlighed er så stor, at jeg ikke kan undvære at se dig." Hun bad ham om ikke at vise billedet til nogen og han malede hende da og hængte det op i sin stue. Han var kusk hos kongen og boede på slottet. Hver dag så han på billedet og takkede Gud for sin kære søster. Dronningen var imidlertid lige død, og hun havde været så dejlig, at ingen kunne måle sig med hende og kongen var meget bedrøvet. En af tjenerne lagde mærke til, at kusken hver dag stod foran det smukke billede, og fortalte det til kongen. Denne lod billedet bringe op til sig, og da han så, at hun ganske lignede hans afdøde dronning, men var endnu smukkere, blev han dødelig forelsket i hende. Han kaldte på kusken for at få at vide, hvem det var, og besluttede ikke at tage nogen anden end hende til sin dronning. Han gav Reinholdt prægtige klæder og sendte ham af sted med hest og vogn for at hente

bruden. Hans søster blev meget glad, da han kom, men stedsøsteren var misundelig og sagde til sin mor: "Hvad nytter alle dine kunster. Sådan en lykke kan du dog ikke skaffe mig." - "Vær bare rolig," sagde den gamle, "jeg skal nok hjælpe dig." Ved trolddomskunster gjorde hun nu kusken næsten blind og bruden næsten døv.

Derpå steg de op i vognen, først bruden i de pragtfulde klæder, så stedmoderen og hendes datter, og Reinholdt satte sig op på bukken. Undervejs sagde kusken:

"Lille søster, dæk dig til,
pas på dine gyldne klæder,
at ej støv og regn dig pletter,
førend du for kongen træder."

"Hvad siger min bror?" spurgte bruden. "Han siger, at du skal tage din gyldne klædning af og give den til din søster." Hun gjorde det og fik en gammel, grå kjole i stedet for. De kørte nu videre, og lidt efter sagde broderen igen:

"Lille søster, dæk dig til,
pas på dine gyldne klæder,
at ej støv og regn dig pletter,
førend du for kongen træder."

"Hvad siger min bror?" spurgte bruden. "Han siger, at du skal tage din gyldne hue af og give din søster den," sagde den gamle. Hun gjorde det og kørte videre med bart hovede. Lidt efter råbte kusken:

"Lille søster, dæk dig til,
pas på dine gyldne klæder,
at ej støv og regn dig pletter,
førend du for kongen træder."

"Hvad siger min bror?" spurgte bruden. "Han siger, at du skal engang kigge ud af vinduet," sagde den gamle. De kørte netop over en bro over en dyb flod, og da bruden bøjede sig ud af vognen, stødte hun til hende, så hun faldt i vandet. Da hun var sunket til bunds, dukkede en snehvid and op og svømmede ned ad floden. Broderen havde slet ikke mærket noget til det hele og kørte videre, til de kom til slottet. Han bragte

så stedsøsteren til kongen og troede, det var den rigtige, da han så de gyldne klæder skinne og han kun kunne skimte, hvordan hun så ud. Da kongen så, hvor grim hun var, blev han vred og lod kusken kaste i en grube, der var fuld af orme og slanger. Men den gamle heks forstod ved sine trolddomskunster at forblinde kongen sådan, at han til sidst syntes, datteren var ganske pæn, og endog giftede sig med hende.

En aften, da den sorte brud sad på kongens skød, kom der en hvid and svømmende ind i køkkenet gennem vaskerenden og sagde til kokkedrengen:

"Kokkedreng, tænd ilden an, at mine fjer jeg varme kan."

Han gjorde det, og da kom anden hen og satte sig ved ilden, pudsede sine fjer med næbbet og sagde:

"Hvad gør Reinholdt, min broder kær?"

Kokkedrengen svarede:

"Øglerne bider ham, slangerne slider ham."

Hun spurgte da:

"Hvad gør heksen, den sorte mær?"

Kokkedrengen svarede:

"Hun er glad og varm, i kongens arm."

Da sagde anden:

"O ve mig, ve mig arme, Gud evig sig forbarme!"

og svømmede bort igen.

De to følgende aftener kom den igen og spurgte om ganske det samme. Da gik kokkedrengen til kongen og fortalte det hele. Han ville se det, og gik den følgende aften ned i køkkenet, og da anden kom svømmende greb han sit sværd og huggede halsen over på den. Straks stod der den dejligste pige, som aldeles lignede billedet. Kongen blev meget glad og hentede kostbare klæder til hende, for vandet drev af hende. Hun fortalte ham nu, hvordan hun var blevet bedraget og styrtet ud

i vandet, og hendes første bøn var, at hendes bror måtte komme op af ormegården. Kongen opfyldte straks hendes ønske og gik derpå ind til den gamle heks og spurgte hende, hvad der skulle gøres ved den, der havde gjort sig skyldig i en sådan forbrydelse som den, der var udøvet mod pigen. Den gamle tænkte aldeles ikke på sin egen ondskab men sagde: "Den fortjener at blive lagt nøgen ind i en tønne med spidse søm. Foran tønnden skal der spændes en hest, og den skal jages ud i den vide verden." Den onde heks og hendes datter blev nu dømt til denne straf og kongen giftede sig med den smukke pige og gjorde hendes bror til en rig og anset mand.

* * *